

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Kauniaisten varhaiskasvatuksen maksujen poistaminen

335/02.05.00/2017, 67/00.02.00/2017

KH 26.03.2018 § 47

Lisätiedot:

varhaiskasvatuspäällikkö Annika Hiitola, puh. 050 341 6269
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Valt. Jääskeläinen ja neljä muuta allekirjoittajaa ovat 13.11.2017 jättäneet valtuustoaloitteen (**oheismateriaali**), jossa he esittävät selvitettäväksi mahdollisuuksia Kauniaisten varhaiskasvatuksen maksujen poistamiseen.

Vuonna 2015 laki lasten päivähoidosta muuttui nimeltään varhaiskasvatuslaiksi, ja lain lähtökohta muuttui siten, että lähtökohdaksi tuli lapsen oikeus varhaiskasvatukseen. Suomen rakenne, jossa alle 3-vuotiaiden ja heidän alle kouluikäisten sisarustensa kotihoitoa tuetaan rahallisesti samalla, kun kunta on velvollinen tarjoamaan varhaiskasvatuspaikka sitä hakevien perheiden lapsille, tarjoaa perheille hyvät mahdollisuudet valita omalle perheelleen soveltuva tapa huolehtia lapsen hyvinvoinnista ja rakentaa omalle perheelle toimiva arki.

Viimeaikaiset poliittiset päätökset varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista ovat olleet varsin vaihtelevia. Vuonna 2016 maksuja suunniteltiin nostettavan, ja vuonna 2017 tehtiin kaksi uudistusta varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin, joissa asiakasmaksuja alennettiin. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki muuttui 1.1.2018 alkaen siten, että pieni- ja keskituloisten perheiden asiakasmaksut alenivat, ja jatkossa toisesta lapsesta perittävä maksu on korkeintaan 50 % nuorimman lapsen maksusta siten, että perheen toiseksi nuorimman lapsen asiakasmaksu on korkeimmassa maksuluokassa enintään 145 euroa. Seuraavan kerran maksuja tarkistetaan elokuussa 2018 indeksitarkistuksen tullessa voimaan.

Hallitus on päättänyt käynnistää vuosina 2018–2019 kokeilun viisivuotiaiden maksuttomasta varhaiskasvatuksesta yhdessä halukkaiden kuntien kanssa. Kokeilun tavoitteena on mm. selvittää, miten maksuttomuus vaikuttaa 5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen osallistumisasteeseen sekä edistää vanhempien työllistymistä. Kokeilu koskee neljän tunnin maksutonta varhaiskasvatusta (20 h/vko), jonka rahoitukseen valtio tulee käyttämään OKM:n arvion mukaan 5 miljoonaa euroa. Rahoitus ei tule kattamaan kaikkia kunnalle aiheutuvia kustannuksia, vaan kuntien tulee varautua omarahoitusosuuteen. Avustuksen hakukohtaiset myöntämisperusteet, kuten viisivuotiaiden varhaiskasvatukseen osallistumisaste, kuitenkin vaikuttaa siten, että Kauniaisten osallistuminen kokeiluun ei ole realistista.

Kauniaisten suomenkielisissä kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa on 31.12.2017 yhteensä 235 lasta (188 perhettä) ja ruotsinkielisessä 124 lasta (92 perhettä). Korkeinta asiakasmaksua maksaa noin 77 % perheistä, ja 124 lapsesta perittiin korkeinta mahdollista maksua 290 euroa. Asiakasmaksua ei peritty lainkaan yhteensä 28 perheeltä (10 %). Asiakasmaksutuotot olivat vuonna 2016 noin 814 000 euroa ja noin 823 000 euroa vuon-

na 2017. Lakimuutoksen myötä on arvioitu (SOVV 14.12.2017 § 67), että kunta menettää tuloja noin 80 000 euroa vuositasolla.

Lasten kotihoidon tuen piirissä Kauniaisissa oli marraskuussa 2017 kaikkiaan 48 perhettä, ja perheistä 11 sai sisaruskorotusta, eli kotona hoidettiin kotihoidon tuen piirissä 59 lasta. Kotihoidon tuen kustannukset vuonna 2016 olivat 506 000 euroa ja vuonna 2017 437 000 euroa. Kauniaisissa päätettiin kesäkuussa 2016 (KH 15.6.2016 § 118) rajata 1.9.2016 alkaen lasten kotihoidon tuen kuntalisän maksatusta vain alle 2-vuotiaisiin lapsiin, kun kuntalisää aiemmin maksettiin siihen saakka, kun lapsi täyttää kolme vuotta. Samalla kotihoidon kuntalisän määrää pienennettiin. Kustannusten arvioitiin vähenevän vuositasolla 105 000 euroa.

Yksityisen hoidon tuen piirissä hoidettiin marraskuussa 2017 yksityisessä päiväkodissa 26 lasta ja perhepäivähoidossa tai vastaavassa (esim. työso-pimussuhteinen hoitaja) 8 lasta. Kaupungin tavoitteena on lisätä yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta (TA 2017 ja TA 2018). On mahdollista, että osa yksityisen hoidon tuella hoidettavista lapsista siirtyisi kunnallisen varhaiskasvatuksen piiriin, mikäli se olisi maksutonta. Vaihtoehtoisesti kunta voisi alkaa tukea yksityisiä varhaiskasvatuksen tarjoajia nykyistä enemmän siten, että myös yksityisen sektorin järjestämä varhaiskasvatus olisi maksutonta.

1. Vaikutus lasten osallistumiseen varhaiskasvatukseen

Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartassa (opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:30) on tarkasteltu varhaiskasvatuksen osallistumisas-tetta suhteessa äitien työssäkäyntiin, tuloihin ja koulutustasoon. Julkaisuun voi tutustua tarkemmin täällä:

<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80221/okm30.pdf>.

Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartasta selviää, että Suomessa keski-määrin yksivuotiaista todella harva osallistui päiväkotimuotoiseen varhaiskasvatukseen vuonna 2015. Kaksivuotiaista päiväkotimuotoiseen varhaiskasvatukseen osallistui Suomessa keskimäärin 40 %. Tästä eteenpäin osallistumisaste kasvaa Suomessa lapsen iän myötä nopeasti ja saavuttaa 76 %:n asteen viisivuotiailla.

OECD vertailee jäsenvaltioidensa perhepolitiikkaa tilastoiden muun muassa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta. OECD:n tilastoihin voi tutustua täällä: <http://www.oecd.org/els/family/database.htm>.

Osallistumisasteet alle kolmivuotiaiden lasten kohdalla jäävät OECD Family Databasen tilaston mukaan kaikissa muissa maissa paitsi Tanskassa alle 60 %:n. Tässä ikäryhmässä Norjassa osallistumisaste oli 54,7 %, Ruotsissa 46,9 % ja Euroalueen keskiarvo oli 34,9 %. Suomen osallistumisaste, 27,9 %, jää selkeästi muita Pohjoismaita alemmalle tasolle ja myös Euroalueen ja OECD 28 maiden keskiarvon alapuolelle. (Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartta; Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:30)

3–5-vuotiaiden ryhmässä osallistumisasteet ovat selkeästi korkeam-malla tasolla, monessa maassa 90 %:n tuntumassa tai yli. Muissa Poh-

joismaissa osallistumisasteet tässä ikäryhmässä ovat tilaston mukaan 95 %:n vaiheilla. Suomessa taas osallistumisaste on 73,8 %, mikä on huomattavasti Suomen nuorempaa ikäryhmää korkeammalla tasolla, mutta jää jälleen selvästi saman ikäryhmän tarkastelussa muiden Pohjoismaiden ja myös Euroalueen ja 34 OECD maan keskiarvon alapuolelle. Euroopan Unionin strategian tavoitteena vuonna 2020 on, että osallistuminen varhaiskasvatukseen 4 –vuotiailla olisi vähintään 95 %, mitä lähelle siis muut Pohjoismaat yltävät, mutta mistä Suomi jää kauas. (Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartta; Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:30)

Ikäryhmien mukainen ja laajemman maajoukon avulla tehty tarkastelu vahventaa kuvaa siitä, että Suomen alhainen osallistumisaste on jopa poikkeuksellinen. Alle kolmivuotiaissa tavallinen selitys on lasten kotihoidon tuki, mitä ei niin laajassa muodossa esiinny missään muualla maailmassa. Alhainen osallistumisaste myös vanhempien lasten ikäryhmässä on kuitenkin huomioitavaa. Suomessa on julkisesti tuettua varhaiskasvatusta, jonka laatu on kansainvälisissä vertailuissa hyvä, ja jota kontrolloidaan lailla. Lapsilla on myös subjektiivinen oikeus paikkaan varhaiskasvatuksessa. Näistä tekijöistä huolimatta osallistumisaste on suhteellisen alhainen verrattuna moneen muuhun maahan, joissa moni näistä instituutioista on heikommalla tolalla. (Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartta; Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:30)

Lapsen ikä	Julkisessa varhaiskasvatuksessa ikäluokasta		Yksityisessä varhaiskasvatuksessa ikäluokasta		Yhteensä varhaiskasvatuksessa ikäluokasta		OECD keskiarvo 2014
	Suomessa keskimäärin	Kauniaisissa	Suomessa keskimäärin	Kauniaisissa	Suomessa keskimäärin	Kauniaisissa	
1	3 %	48 %	1 %	8 %	6 %	56 %	83,8 %
2	36 %	73 %	8 %	8 %	40 %	82 %	
3	49 %	86 %	14 %	8 %	59 %	94 %	
4	63 %	88 %	24 %	6 %	73 %	95 %	
5	68 %	90 %	21 %	6 %	76 %	97 %	
6	58 %	95 %	18 %	1 %	71 %	95% (98 % *)	

*) 98 %, jos osallistumisasteeseen luetaan mukaan ne lapset, jotka ovat jo perusopetuksen piirissä. Ikäluokasta 2 lapsen osallistumisesta varhaiskasvatukseen ei saatu tietoa.

Tätä selvitystä varten on tarkasteltu jokaisen Kauniaisten väestörekisterissä olevan alle oppivelvollisuusikäisen lapsen sijoittuminen varhaiskasvatuspalveluihin. Selvityksen yhteydessä todettiin, että Kauniaisissa lasten osallistumisaste varhaiskasvatukseen on huomattavasti korkeampi kuin Suomessa keskimäärin. Varhaiskasvatuksen tiekartassa kuvailtu Suomen alhainen varhaiskasvatukseen osallistumisaste ei tunnu pätevän Kauniaisissa, jossa varhaiskasvatuksen osallistumisaste ylittää jokaisessa ikäluokassa selvästi sekä Suomen keskiarvon että OECD:n keskiarvon. Selkein ero on nuorimmissa ikäluokissa. Huomiota herättää kuitenkin yksityistä varhaiskasvatusta käyttävien erittäin pieni osuus varsinkin vanhemmissa ikäluokissa verrattuna Suomen keskiarvoon.

VakaVai-selvityksen mukaan erityisesti työntekijät ja lasten vanhemmat arvioivat kriittisesti vuoden 2016 lakimuutosta, jossa lapsen subjektiivista oikeutta varhaiskasvatukseen supistettiin ja lasten ja aikuisten välistä suhdetuksia nostettiin. Osa kunnista on pitänyt subjektiivisen oikeuden ja suhde-

luvun ennallaan. Noin kaksi kolmasosaa kunnista on rajannut subjektiivista varhaiskasvatusoikeutta ja noin puolet kunnista on nostanut suhdelukua lain mahdollistamalla tavalla. Näissä kunnissa toimivat työntekijät arvioivat mahdollisuuksiensa lasten yksilölliseen huomioimiseen vähentyneen. Työntekijät kuvasivat myös levottomuuden, melun, tilojen ahtauden ja vaaratilanteiden lisääntyneen päiväkodeissa. Vanhemmat kritisoivat muutosten heikentäneen lasten ja perheiden tasavertaisuutta ja lasten vertaissuhteiden pysyvyyttä. 18.12.2017 julkistettuun VakaVai-selvitykseen voi tutustua täällä: <http://tietokayttoon.fi/julkaisu?pubid=23203>. Kauniaisissa on päätetty (KV 14.3.2015) säilyttää lasten subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen. Kauniaisissa nostettiin aikuisten ja lasten välistä suhdelukua 1.8.2017 alkaen, mutta palattiin aiempaan suhdelukuun vuoden 2018 alusta.

2. Vaikutus lasten kehitykseen

Laadukas varhaiskasvatus on yhteiskunnalle kannattava investointi, sillä varhaisvuosina lasten kehitys ja oppiminen on hyvin intensiivistä. Varhaisen vuosien aikana myönteistä kehitystä voidaan tukea tehokkaasti ja mahdollisia pulmia voidaan ennaltaehkäistä. Varhaiskasvatus on keskeinen työkalu syrjäytymisen ehkäisyssä ja koulutuksellisen tasa-arvon tuottamisessa. Esim. Ruotsissa on malli, jossa 15 tuntia maksutonta varhaiskasvatusta viikossa on maksutonta kaikille 3–5 -vuotiaille. Varhaiskasvatuksen vaikutuksesta lasten kehitykseen voi lukea enemmän esim. täältä: http://www.oph.fi/download/176638_vaikuttava_varhaiskasvatus.pdf.

Varhaiskasvatukseen osallistumisesta on tullut merkittävä osa nykyajan lapsen elämää. Osallistumista pidetään tärkeänä lasten elämänlaadulle sekä lapsen lyhyen ja pitkän aikavälin sosiaaliselle ja kognitiiviselle kehitykselle. Varhaiskasvatus on monella tavoin vaikuttavaa. Se vaikuttaa lapsen elämänlaatuun tässä ja nyt, kun lapsilla on mahdollisuus osallistua itselle mielekkääseen ja pedagogisesti rakennettuun toimintaan. Varhaiskasvatuksen arjessa vuorovaikutus toisten lasten kanssa on keskeistä. Samoin on tärkeää, että varhaiskasvatuksen aikuiset kykenevät sensitiiviseen vuorovaikutukseen ja osaavat rakentaa lapsille hyvän oppimisympäristön. Näiden tekijöiden kokonaisvaikutuksesta syntyy merkityksellisiä oppimiskokemuksia, jotka tuottavat osaltaan lasten hyvinvointia. Nykyhetken vaikutukset heijastuvat myös perheiden elämään varhaiskasvatuksen mahdollistaessa vanhemmille yhteiskuntaelämään ja työelämään osallistumisen ja niiden kautta perheen elinoloista huolehtimisen. (Kirsti Karila: Vaikuttava varhaiskasvatus. Tilannekatsaus toukokuu 2016. OPH)

Varhaiskasvatuksen vaikuttavuutta koskevat tutkimukset ja suositukset painottavat sitä, että vain laadukas varhaiskasvatus tuottaa positiivisia vaikutuksia. On myös todettu, ettei mikään yksittäinen laatutekijä ratkaise, vaan laatutekijöiden kokonaisvaikutus on merkityksellinen. Suosituksissa ja tutkimuksissa keskeisiksi laatutekijöiksi on todettu henkilöstön koulutus ja osaaminen: on tärkeää ymmärtää lapsen kehitystä, kyetä organisoimaan pedagogisia tilanteita sekä kyetä sensitiiviseen pedagogiseen ohjaukseen ja vuorovaikutukseen. Tehdyt tutkimukset osoittavat, että henkilöstön työoloilla ja ammatillisen kehittymisen mahdollisuuksilla on tärkeä merkitys myös varhaiskasvatuksen laadulle. (Kirsti Karila: Vaikuttava varhaiskasvatus. Tilannekatsaus toukokuu

2016. OPH)

Esiopetus on muuttunut velvoittavaksi vuoden 2015 elokuussa. Näin vahvistettiin esiopetuksen asemaa osana lapsen oppimisen polkua. Itse asiassa elinikäiselle oppimiselle luodaan pohjaa jo varhaiskasvatuksessa. Kauniaisten, ja koko pääkaupunkiseudun varhaiskasvatuksessa on kuitenkin esiintynyt suurta vajausta kelpoisesta henkilöstöstä. Aiheesta on julkaistu mm. mediatiedote 15.11.2017. Lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa elinikäisen oppimisen polkunsä. Varhaiskasvatuksessa luodaan pohja tasavertaiselle oppimisen ja koulutuksen mahdollisuudelle. Laadukkaam varhaiskasvatuksen toteuttamisen edellytyksenä on pedagoginen toiminta ja ammattitaitoinen koulutettu henkilöstö.

Pääkaupunkiseudun varhaiskasvatusikäisen väestön kasvaessa ja osallistumisasteen noustessa lastentarhanopettajapula pääkaupunkiseudulla kasvaa entisestään. Pääkaupunkiseudulla työskentelevien noin 2 900 lastentarhanopettajan lisäksi lastentarhanopettajia tarvittaisiin välittömästi yli 600 lastentarhanopettajaa avoimiin vakinaisiin ja määräaikaisiin tehtäviin, ja tarve lisääntyy väestönkasvun sekä henkilöstön eläköitymisen myötä. Pula kelpoisesta henkilöstöstä on prosentuaalisesti suurempi ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa. Hallituksen lupaama lastentarhanopettajakoulutuksen aloituspaikkojen lisääminen ei riitä kattamaan tarvetta.

Kauniaisissa oli vuoden alussa yhteensä 28 suomenkielistä lastentarhanopettajan vakanssia. Näistä on vakinaisesti täytetty 25 vakanssia (86 %) ja 4 vakanssia (14 %) on joko täyttämättä tai tehtävää hoitaa tehtävään nähden epäpätevä henkilö. Ruotsinkielisiä lastentarhanopettajan vakansseja on 11 ja näistä on vakinaisesti täytetty 6 (55 %) ja 5 vakanssia (45 %) on joko täyttämättä tai tehtävää hoitaa epäpätevä henkilö.

Määräaikaisella, kelpoisuutta vailla olevalla henkilöstöllä tarjottava varhaiskasvatus ei voida taata pystyvän saavuttamaan niitä tavoitteita, joita varhaiskasvatukselle on asetettu. Koska kelpoisuutta vailla olevan työntekijän, vaikka taitavankin, voi palkata vain yhdeksi toimintavuodeksi kerrallaan, ei varhaiskasvatuksessa pystytä tarjoamaan niitä pitkäaikaisia ja turvallisia ihmissuhteita, joiden varassa lapsen kehitystä ja oppimista voitaisiin tukea optimaalisesti.

3. Vaikutus kaupungin talouteen

Maksuttomasta varhaiskasvatuksesta seuraisi toisaalta tulonmenetyksiä ja toisaalta investointipaineita sekä uusia henkilöstökustannuksia. Tällä hetkellä (tammikuu 2018) vapaiden paikkojen määrä vastaa suunnilleen jonnossa olevien lasten määrää, joskaan esim. lasten iät, tarpeet ja kieli eivät täysin vastaa vapaita paikkoja. Lisäksi henkilöstön saatavuuteen liittyvät vaikeudet hankaloittavat paikkojen täyttämistä.

Varhaiskasvatuksen maksuttomuus tarkoittaisi enintään 4 + 33 + 17 alle 3-vuotiaan lapsen sekä 17 + 14 + 12 + 3 yli 3-vuotiaan lapsen lisäystä varhaiskasvatukseen, kun huomioidaan kotihoidossa tai muuten varhaiskasvatuspalvelujen ulkopuolella, muun kaupungin varhaiskasvatuksessa sekä yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevat lapset eli 53:n alle 3-vuotiaan lapsen sekä 46:n yli 3-vuotiaan lapsen lisäystä, jos kaikki kotihoidossa ja

yksityisessä hoidossa tai muussa kunnassa varhaiskasvatukseen osallistuvat lapset siirtyisivät Kauniaisiin kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Samalla perheiden valinnanmahdollisuudet käytännössä kaventuisivat, sillä yksityinen varhaiskasvatus ei enää olisi kilpailukykyinen vaihtoehto perheille yksityisen ja kunnallisen varhaiskasvatuksen välisen hinnanerotuksen kasvaessa kohtuuttomaksi. Yksityisten varhaiskasvatusta tarjoavien toimijoiden toimintamahdollisuudet rajoittuisivat tämän myötä. Toisaalta Kauniaisiin pyrkii jatkuvasti iso määrä espoolaisia hakijoita varhaiskasvatukseen, joten todennäköisesti osa yksityisistä toimijoista voisi jatkaa toimintaansa tuottaen varhaiskasvatuspalveluita espoolaisille asiakkaille. Seurakuntien kerhojen, puistotätien sekä avoimen perhetoiminnan palvelujen kysyntä laskisi tai suuntautuisi aiempaakin vahvemmin Espoossa asuviin perheisiin tai toisaalta avoimen perhetoiminnan osalta alle varhaiskasvatusikäisiin lapsiin.

53:n alle 3-vuotiaan lapsen kunnallinen varhaiskasvatus vaatisi 13,25 kasvatusvastuullista työntekijää ja 46:n yli 3-vuotiaan lapsen kunnallinen varhaiskasvatus vaatisi 6,6 kasvatusvastuullista työntekijää. Enimmillään henkilöstön lisäystarve olisi siten noin 21 työntekijää. Henkilöstökustannus olisi silloin enintään noin 665 000–700 000 euroa vuositasolla riippuen henkilöstön koulutuksesta. Lisäpaikkamäärätarpeeseen vaikuttaa lisäksi väestönkasvu, jonka arvioidaan olevan vuosittain noin 6–7 paikkaa alle 3-vuotiaille lapsille. Nykyisissä tiloissa ei ole enää mahdollisuutta lisätä lapsimäärää, vaan kustannuksena tulisi lisäksi uuden, enintään noin 100-paikkaisen päiväkodin investointikustannukset.

Mikäli vain 5- ja 6-vuotiailta ”poistettaisiin” varhaiskasvatuksen asiakasmaksut, olisi odotettavissa, että tällä hetkellä yksityistä hoitoa käyttävät kyseisen ikäiset perheet tai toisessa kunnassa hoidettavat lapset siirtyisivät ainakin osittain kunnallisen varhaiskasvatuksen piiriin Kauniaisiin. Tämä koskisi tämän hetken tilanteessa noin 10 lasta eli puolikasta lapsiryhmää. Ensi vuonna tämä koskisi noin 18 lasta, eli yhtä lapsiryhmää. Lisäksi voidaan olettaa, että osa kotihoidossa tai yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevista nuoremmista lapsista tulisi aiemmin varhaiskasvatukseen, mikä koskisi vähintään 4–8 lasta. Henkilöstön lisätarvetta olisi 3–4 kasvatusvastuulliselle työntekijälle, ja kustannusvaikutus noin 35 000 euroa/vuosi/las-tentarhanopettaja sekä 30 000 euroa/vuosi/lastenhoitaja, eli n 100 000–130 000 euroa vuositasolla. Tämän lisäksi kyseisille lapsille olisi luotava tilat, mistä aiheutuu investointikustannuksia.

Tulonmenetyksistä olisi viisivuotiaiden osalta 195 000 euroa ja kuusivuotiaiden osalta 188 000 euroa vuoden 2017 tilinpäätöslukujen perusteella. Kaikilta ikäryhmiltä varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen poistaminen aiheuttaisi tulonmenetyksen, joka olisi suuruudeltaan 823 000 euroa vuoden 2017 tilinpäätöslukujen perusteella. Jos puolestaan viisivuotiaille laajennettaisiin oikeus maksuttomaan osa-aikaiseen varhaiskasvatukseen, ”viisivuotiaiden esiopetukseen”, kuten kuusivuotiailla, kustannusvaikutus olisi pienempi kuin mainittu 195 000 euroa, mutta kuitenkin vähintään 100 000 euroa.

Lisäksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen poistaminen vaikuttaisi valtuustoaloitteen mukaan lasten hoitoon kotona sekä lasten kotihoidon tukeen. Yllättävän työllistymisen tapahtuessa kunta on velvollinen järjestämään lapselle varhaiskasvatuspaikka kahdessa viikossa. Toisaalta kaikilla

perheillä on oikeus kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen Kauniaisissa työtilanteestaan riippumatta. Mainittujen tekijöiden vuoksi vaikutus vanhempien työssäkäyntiin olisi todennäköisesti olematon. Mainittu 1.1.2018 voimaan tullut maksu-uudistus poistaa tuloloukkuja siten, että myös pienipalkkainen työ kannattaa ottaa vastaan.

Jokaisessa ikäluokassa on jokunen lapsi, jonka ei tiedetä osallistuvan järjestettyyn varhaiskasvatukseen. Osa lapsista on kotihoidossa, osa saattaa todellisuudessa oleskella toisella paikkakunnalla tai osallistua yksityiseen osa-aikaiseen varhaiskasvatukseen, josta ei makseta yksityisen hoidon tukea eikä lasta siten näy tilastoissa. Näin ollen on aihetta olettaa, että todellinen varhaiskasvatukseen osallistumisaste on Kauniaisissa vielä esitettyjä lukemia korkeampi, sillä luvuissa on mukana vain ne lapset, joiden varhaiskasvatukseen osallistuminen on voitu aukottomasti tarkistaa.

Kokonaiskustannukset henkilöstömenojen osalta, jos 5–6 -vuotiailta osittain poistettaisiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksut, olisi 100 000–130 000 euroa, tulojenmenetyksen osalta noin 100 000 euroa. Lisäksi investointikustannus kunnalliseen varhaiskasvatuksen osallistuvien lasten määrän lisääntyessä olisi useita miljoonia euroja riippuen tilojen laatuvaatimuksista. Tälläkin hetkellä varhaiskasvatuksen tilakapasiteetti toimii lähellä ääriarajojaan asunnontuotannon ja siihen liittyvän muuttoliikkeen vuoksi. Kelpoisen henkilöstön saatavuuteen liittyvät vaikeudet saattavat aiheuttaa haittaa paitsi toiminnan sisällölliselle laadulle myös palvelun tarjoamisen varmistamiselle.

Koska Kauniaisissa varhaiskasvatukseen osallistuminen on niin kattavaa, ei varhaiskasvatuksen korkeaa osallistumisastetta liene tarvetta nostaa rahallisilla houkuttumilla. Sitä vastoin valinnanvapauden lisääminen esim. palvelusetelin kautta yksityiseen varhaiskasvatukseen osallistumisen lisäämiseksi toisi vanhemmille lisää taloudellisesti heidän ulottuvillaan olevia vaihtoehtoja täydentämään kunnallisen päiväkotihoidon palvelutarjontaa.

Sekä suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta (28.2.2018 § 6) että ruotsinkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta (15.3.2018 § 24) ovat käsitelleet ja hyväksyneet ylläolevan vastauksen valtuustoaloitteeseen.

KJ:

KH esittää, että KV merkitsee tiedokseen edellä olevan vastauksena tehtyyn valtuustoaloitteeseen varhaiskasvatuksen maksujen poistamisesta ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.